

5– Тарау

ЖАМБАС (САН)

Сізге қойылатын ұқсас сұрақтар:

- Науқастың жамбас санын тексеріңіз
- Науқастың аяқ ұзындығын өлшеңіз
- Науқасқа Тренделенбург сынағын жүргізіңіз
- Науқастың бүгілу деформациясын тексеріңіз немесе Томас сынағын өткізіңіз

Жамбас буынын тексеру

1. Өз-өзіңізді таныстырып, науқастан тексеруге рұқсат сұраңыз
2. Науқасты тұрғызып тексеріңіз

Науқастың алдынан, жанынан, артынан келесі белгілерді іздеңіз:

- Тыртықтар, терең жаралар
- Ісіну, қабыну
- Бөксенің босауы
- Деформация
- Жамбас қисаюы
- Бел лардозы, сколиоз
- Басқа да заттар, мысалы, жүруге арналған жіңішке таяқ

3. Жүріс-тұрысын бақылаңыз

Науқас жүргенде қандай да бір жүруге арналған заттарды пайдаланатындығын сұраңыз. Одан кейін бөлме ішінде жүруін сұраңыз.

4. Тренделенбург сынағы (Trendelenburgtest) (егер қарама-қарсы сан көтерілсе нәтиже қорытындысында кемшілік жоқ екеніндігін білдіреді, ал төмен түссе, нәтиже қорытындысында кемшілік бар екеніндігін білдіреді).

Науқастың қолын өз қолыңызға қойыңыз. Екі аяғына кезекпен тұруын сұраңыз. Қарсы жақтан жамбастың қозғалысын бақылаңыз. Қолыңызға ауырлық түсуін байқаңыз (5.1 сурет).

5.1 Сурет:Тренделенбург сынағының көрсетілуі

Егер қарсы жақта жамбас саны жоғары қисайса (қалыпты жағдай), **сынақ қорытындысы кемшілік жоқ екеніндігін білдіреді**

Егер қарсы жақтағы жамбас сан төмен қисайса, **сынақ қорытындысы кемшілік бар екеніндігін білдіреді.**

5. Науқасты төсекке жатқызып тексеру

а. Мыналарды қарау

- Алдыңғы жоғарғы мықын қылқанының бірдей деңгейде болуын анықтау
- Тобық буын қылқанының орналасуын қараңыз (аяқ ұзындығында сәйкессіздік бар ма?)
- Екі жақтағы тізе тобығы мен аяқтың дұрыс орналасуын қараңыз (сыртқа бұралу)
- Жамбас пен төсек аралық бұрышынан қараңыз (бүгілу деформациясы бар ма?)

Томас сынақтамасы (Thomastest) – бүгілу деформациясын қараңыз. Қолыңызды науқастың арқасына қойып, жамбас санын толықтай бүгуге сұраңыз және бел лардозының бітелуіне бақылаңыз. Бел лардозының бітелуін тексергенде, науқас жамбас санын барынша созыуы тиіс. Егер жамбас саны бүгілсе, онда Томас сынақ нәтижесінің қорытындысы кемшілік бар екеніндігін білдіреді, сонымен қатар бүгіліс шамасы өлшеніп алынуы қажет (5.2 сурет).

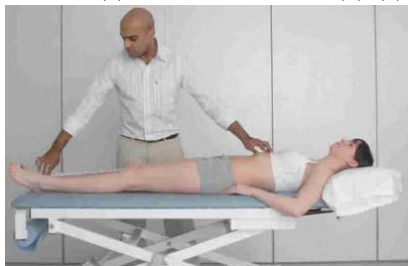
5.2 Сурет:Бүгілу деформациясын анықтауда Томас сынағының көрсетілуі

б. Сезіну

- Науқастан қандай бір жерінде ауыр бар ма екендігін сұраңыз
- Қолыңыздың сырт жағымен температурасын салыстырыңыз
- Үлкен ұршықбастың жұмсақтығын басып тексеріңіз
- Алдыңғы буын жинағын тексеру (тек ғана сан артериясының тамыр соғысынан латералдық аумағында)

с. Өлшеу

1. *Аяқтың көрінетін ұзындығы:* семсер тәрізді өсіндіден немесе кіндіктенішкі тобыққа дейін(5.3сурет).

5.3 Сурет: Аяқтың ұзындығын семсер тәрізді өсіндіден ішкі тобыққа дейін өлшеу

2. *Аяқтың нақты ұзындығы:* алдыңғы жоғарғы мықын қылқаннан ішкі тобыққа дейін (5.4 сурет).

5.4 Сурет: Аяқтың ұзындығын алдыңғы жоғарғы мықын қылқаннан ішкі тобыққа дейін өлшеу

Егер қандай болмасын сәйкессіздік тапсаңыз, жамбас сүйегінің қысқару тұсын іздеңіз:

Науқастан тобығын бірге қойып, тізесін бүгуін сұраңыз және екі тізенің орналасуын салыстырыңыз.

Егер тізде қысқару болса, онда алдыңғы жоғарғы мықын қылқаннан үлкен ұршықбасқа дейінгі араны өлшеуіңізге болады (алдыңғы жоғарғы мықын қылқанға бас бармақты қойып, саусағыңызбен үлкен ұршықбастың басына жеткенше төмен жылжи беріңіз).

Осы екі арадағы айырмашылық, жамбас буынының ішінде қысқару бар екенін көрсетеді.

д. Қозғалыс

Белсенді және бейтарап қимылдарға анықтау:

- Бүгілу
- Жамбас пен тізенің 90 градусқа бүгілгенінде ішке және сыртқа бұралуы
- Алшақтату және ортаға қарай тарту
 - Алдыңғы жоғарғы мықын қылқанының өзгермегендігіне сенімді болыңыз

Науқас ішімен жатқанда жамбас санының созылуын тексеруге болады, бірақ егер Томас сынағы оған дейін жасалған болса, ол аса қажет емес.

6. Тексеруді аяқтау

- Арқа мен екі тізені тексеру
- Аяққа неврологиялық және тамырлық тексеру жасау
- Жасбасты рентгендік суретке түсіру (немесе жарамды рентгендік суреттің сұраңыз)

7. Науқасқа рахмет айту.

DOCTORS ACADEMY

BETTER EDUCATION. BETTER HEALTH.

Doctors Academy is an UK-based International Non-Profit Organisation comprising of doctors, dentists and scientists that undertakes a diverse range of educational activities globally. The aim of the Academy is to disseminate information and exchange medical knowledge between professionals from diverse backgrounds working in a variety of healthcare settings. This is achieved by the provision of a number of attendance courses, publishing house, online resources and international events/ competitions.

Courses (a selection):

Undergraduate:

- Final Year Medicine and Surgical Revision Courses
- Training the Clinical Anatomy Trainer
- Clinical Anatomy as Applied to Trauma and Emergency Medicine
- Surgical Anatomy of Important Operative Procedures
- Future Surgeons: Key Skills (RCSEd delivered)
- Structured Introduction to Surgical Skills

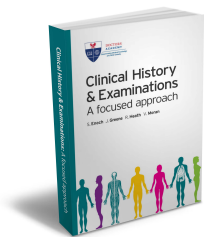
Postgraduate:

- MRCS Part A
- MRCEM Part A
- MRCS Part B OSCE
- DOHNS: Intensive Revision & OSCE
- Intercollegiate Basic Surgical Skills (RCSEd delivered)
- MRCP PACES Part 2
- FRCS (General Surgery) Exit Exam
- Cadaveric Ultrasound-Guided Musculoskeletal Intervention Course
- Ultrasound-Assisted Botulinum Toxin Injection for Neuromuscular Disorders
- Live Advanced Laparoscopic Colorectal Course

Forthcoming key events:

- **International Medical Summer School**
Manchester, 1st - 5th August 2016
- **International Academic Research Conference**
Manchester, 6th August 2016
- **World University Anatomy Challenge**
Manchester, 5th August 2016

Publications

publications.doctorsacademy.org

World Journal of Medical Education & Research

Peer-reviewed academic journal
with ISSN.

- No fee to view, read and download articles
- No subscription charges
- No submission fees
- No manuscript processing fee
- No publishing fee
- No cost to read, write or publish!

wjmer.co.uk

Online Revision Resources

DoctorExams consists of 1000s of questions with detailed explanations in MCQ, EMQ, SBA and SAQ formats. Questions are written by the Doctors Academy group of experienced clinicians and clinical academics, with mock exams and feedback on performance included to aid a candidate's focused revision of topics. Based on past exams, these questions are carefully crafted to suit the requirements of undergraduate students & postgraduate trainees undertaking relevant speciality exams.

Resources for:

- Medical Students
- Dental Students
- International Entrance Exams
- MRCS Exams
- General Surgery Exams
- Plastic Surgery Exams
- DOHNS Exams

www.doctorexams.co.uk

www.doctorsacademy.org